

ROZMOWY O ROZWOJU

KIERUNEK
ROZWÓJ

Z A I N W E S T U J W S I E B I E !

Pasje
i zainteresowania.
To jest klucz
do osobistego
rozwoju!

Wywiad (cz. 1) z:

**dr hab. Hanną
Solarczyk**

prof. UMK
z Instytutu Nauk
Pedagogicznych

Rozmowę
przeprowadził:

Ryszard Warta
▶▶▶ dla projektu
Kierunek – Rozwój

Z **prof. Hanną Solarczyk**, naukowo zajmującą się zagadnieniami uczenia się dorosłych, rozmawiamy o korzyściach, jakie daje nam nauka przez całe życie, o różnorodnych formach edukacji, także o barierach utrudniających rozwój tego rodzaju kształcenia. Dziś pierwsza część naszej rozmowy – kolejne już wkrótce.

Każdy dorosły miał, albo będzie miał taki moment w życiu, gdy kończy się szkołę, czy studia, gdy dociera się do mety tego, co fachowcy nazywają edukacją formalną. Wielu ludzi wzdycha wtedy z ulgą i mówi sobie: „no, to wreszcie koniec z tą nauką, wreszcie mam spokój z całym tym uczeniem się”. Co się traci przyjmując taką postawę? Traci się szansę na rozwój osobisty, zawodowy, czy rozwój społeczny. Od razu warto spojrzeć, dlaczego tak się dzieje. Otóż bardzo ważne są doświadczenia wyniesione z tej właśnie edukacji formalnej. One w dużym stopniu wpływają na to, czy - mówiąc prostym językiem - będzie nam się chciało, czy nie chciało wrócić do edukacji.

Im lepiej wspominamy szkołę, im lepiej się w niej czuliśmy, tym chętniej wracamy do nauki już w dorosłości?

Zdecydowanie tak. I to dość oczywiste, że inaczej będzie, gdy ktoś przeszedł jakiś koszmar szkolny i był wskazywany jako ten, który nie umie, nie ma kompetencji, nic nie osiągnie i może nawet ledwie przeszedł ten etap edukacji, bo nie dostrzeżono jego talentów poza sferą poznawczą.

Pasje i zainteresowania. To jest klucz do osobistego rozwoju!

Co się niestety zdarza.

Oczywiście. Bywa, że gdzieś w sferze poznawczej nastąpiło jakieś załamanie. Znam wiele przykładów osób, których talent w jakimś sposób został w szkole zmarnowany. Zatem kluczowe są: edukacja formalna, wyniesione stamtąd doświadczenia i wyniesione stamtąd kompetencje. I to, poza wychowaniem w domu, rzutuje na stosunek do edukacji i ma wpływ na to, czy ktoś będzie się chciał dalej uczyć.

Co jeszcze jest ważne dla podjęcia nauki w dorosłości?

Bardzo ważnym dla Polaków motywatorem jest praca zawodowa. W zależności od tego, do jakiej pracy się trafia, do jakiego pracodawcy, zaczyna się proces przedstawiania się na edukację. Niektórzy robią jakieś kursy z przymusu, bo tego się od nich oczekuje. Są też są tacy, którzy przy okazji złapią bakcyła, mówią sobie: może coś więcej zrobić? Wówczas powracają do edukacji, robią kursy, czy podejmują studia podyplomowe. Ta motywacja wynikająca z pracy wpływa

Pasje i zainteresowania.

To jest klucz do osobistego rozwoju

na instrumentalne podejście do uczenia się, tu pojawia się język korzyści: jak coś dostanę: większe pieniądze czy awans, to będę się uczył, a jak tego nie dostanę, to nie będę. Jak pracodawca coś zaproponuje, to podejmę edukację, ale jeśli nie zaproponuje, to tego nie zrobię. To jest kolejna przeszkoda, która pojawia się w średniej dorosłości.

Wróćmy do korzyści. Najczęściej w kontekście idei uczenia się przez całe życie wymienia się trzy: ciągłe uczenie pozwala lepiej dostosować się do błyskawicznie zmieniającego świata, po drugie, pozwala dłużej zachować sprawność umysłu, wreszcie poprawia kondycję psychiczną: podwyższa samoocenę, przywraca wiarę w siebie. Którą z tych korzyści uznałaby Pani Profesor za najważniejszą i co, ewentualnie, dodałaby Pani do tego katalogu zysków.

W tym rozwoju osobistym, jeśli na nim się skupimy, najważniejszy jest rozwój pasji i zainteresowań. To w ogóle jest klucz do tego, żeby się rozwijać. I na bazie tego rozwijać kompetencje miękkie, w najbardziej przyjemny sposób. Jeśli ktoś takie pasje i zainteresowania ma, to jest to dobry prognostyk rozwoju także w pracy zawodowej i na starość.

Rzeczywiście, uczenie się zwiększa samoświadomość, daje większą satysfakcję z życia, poczucie sprawczości i pewności siebie.

Podejmując naukę długo po tym, kiedy skończyłem szkoły, pokazuję, że daję radę, że mogę sobie z takim wyzwaniem poradzić...

Tak, daje to też poczucie bezpieczeństwa: że nadążam za zmianami, że rozumiem,

nie gubię się. To poczucie bezpieczeństwa jest elementarnym poczuciem, jakie musimy mieć, żeby normalnie funkcjonować. Szczególnie dobrze to widać tak mniej więcej po „pięćdziesiątce”, gdy możliwości nadążania, zwłaszcza za nowymi technologiami, nieco maleją.

Tu nieco zagubionemu „pięćdziesięcioltkowi” z pomocą przyjść może jego własne dziecko, znacznie lepiej radzące sobie w cyfrowym świecie. I tu dochodzimy do edukacji nieformalnej, która polegać może także na takim właśnie uczeniu się we własnym środowisku rodzinnym.

Zwykle edukacja kojarzona jest ze szkołą. Nawet studenci pedagogiki mają takie skojarzenia. Kojarzona jest też z kursami, czy szkoleniami.

Czyli z edukacją formalną oraz pozaformalną. Tak, natomiast wciąż niedostrzegana, niedocenia i słabo wykorzystywana jest ta właśnie edukacja nieformalna. Według Bilansu Kapitału Ludzkiego, prawie 80 procent Polaków rozwija kompetencje w „jakikolwiek sposób”. To zresztą coś zupełnie innego niż to, co wynika z badań GUS.

Bilans Kapitału Ludzkiego wskazuje wyższe wyniki udziału w edukacji

Tak, z tych badań wynika, że 67,2 proc. dorosłych Polaków uczy się w sposób nieformalny i to jest największa grupa osób, z których zresztą część być może właśnie w trakcie przeprowadzania badania dowiedziała się, że gdy czyta książki, rozmawia ze znajomymi, działa w organizacjach

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

Pasje i zainteresowania. To jest klucz do osobistego rozwoju

społecznych, korzysta z wydarzeń kulturalnych, to w ten sposób również się uczy.

Większość nie postrzega tego w ten sposób.

Socjolodzy powiedzą, że jest to socjalizacja, natomiast my, jako pedagodzy, nazywamy o uczeniem się, czy szansą na uczenie się.

Czy ci ludzie się uczą, to należałoby sprawdzić, ale przynajmniej deklarują,

że coś w tym kierunku robią. Na drugim miejscu, 34,7 proc., jest uczenie się w miejscu pracy, w sposób mniej sformalizowany:

instruktarz, coaching, mentoring. 28,1 proc.

to rozwój umiejętności zawodowych

poprzez edukację pozaformalną; 24,6 proc.

deklaruje, że rozwija umiejętności inne niż zawodowe, najczęściej poprzez sport; 6,6 proc.

to edukacja formalna, trochę to jest zawyżone, bo edukacja studentów wydłuża się, oni już tak nie kończą hurtowo w terminie, jak kiedyś.

Dopytywanie się naszych dzieci, jak coś obsłużyć, jak skorzystać z jakiejś nowoczesnej technologii, jest już formą edukacji nieformalnej, tego uczenia się w domu, w działaniu, od najbliższych. Uczymy się w toku życia na różne sposoby, poprzez stawianie sobie pytań i szukanie odpowiedzi także w najbliższym otoczeniu. To jest najbardziej przyjazna forma, naturalna, nie wymaga żadnych dodatkowych wydatków, ani dodatkowej pracy, a przynosi bardzo duże efekty.

Dziękuję za rozmowę

W kolejnej rozmowie z prof. Hanną Solarczyk rozmawiać będziemy między innymi o tym, co Lifelong Learning daje seniorom. Zapraszamy!

Profesor Hanna Solarczyk związana jest zawodowo z Instytutem Nauk Pedagogicznych na Wydziale Filozofii i Nauk Społecznych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Obszar jej zainteresowań naukowych to edukacja ustawiczna, kształcenie dorosłych, zagadnienia andragogiki, pedagogika porównawcza. Jest autorką publikacji naukowych, realizatorką projektów dydaktycznych i wdrożeniowych, angażuje się także w działania środowiska naukowego badającego problemy edukacji dorosłych – profesor Hanna Solarczyk jest wiceprezeską zarządu Akademickiego Towarzystwa Andragogicznego i redaktorką naczelną „Rocznika Andragogicznego”.

Warto zapamiętać!

“W tym rozwoju osobistym najważniejszy jest rozwój pasji i zainteresowań. To w ogóle jest klucz do tego, żeby się rozwijać. I na bazie tego rozwijać kompetencje miękkie, w najbardziej przyjemny sposób. Jeśli ktoś takie pasje i zainteresowania ma, to jest to dobry prognostyk rozwoju także w pracy zawodowej i na starość.”

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego